

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 " "
15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se
sena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravištvu
(od ministracije) in ekspedicija na
Florijanske ulice h. št. 19.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemar velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Rožnih ulicah
števil. 25.

Izhaja po trikrat na teden ni
sicer v torek, četrtek in soboto.

Prihodnji boji.

Naši nasprotniki, to je nekajni tako zvani ustavoverci, pripravljajo se na trdovraten boj zoper nas, da ohranijo, če mogoče, svoje gospodstvo. Žal jim je že, da so kedaj ponudili Slovanom spravo po svojem voditelju Herbstu in razglašajo zdaj zopet po svojih organih vsacega za reakcionarja fevdalca, klerikalca itd., kdor se še poteguje za ravnopravnost narodov. Spominjamo se še, kak vihar se je vzdignil leta 1871., ko je Hohenwart hotel narediti spravo s Čehi. Ustavoverci so se zbrali v Šentpolitu, kakor letos, in tam osnovali opozicijo proti Hohenwartu. Na to so izstopili iz vseh deželnih zborov, po svojih časnikih pa zagnali strašen krik, da je nemštvo, da je dualizem v nevarnosti itd. Na to so jim brž od vseh strani na pomoč prihiteli Nemci iz „rajha“ in Madjari. Beust, Bismark in Andrassy so vrgli Hohenwarta. Zdaj sicer nimajo pričakovati pomoči od Andrassyja, ne od Beusta, tudi tudi nemško prebivalstvo v Avstriji je sito liberalne dobe, kakor so pokazale volitve, celó meščani bi se nič ne zmenili, naj vlada kdor hoče, samo da bi se jim bolje godilo. Tedaj zaslonbe nimajo več take, kakor so jo imeli. Vendar bodo brcali kakor besni, ako se jim večina vzame, in ni skoraj dvoma, da bodo a la Schönerer zopet začeli groziti z odpadom in hrepeneli po združenju z Nemčijo. Oni so, kakor razvajeni otroci, ali cartelčki, ki morajo povsod prvo mesto imeti, sicer pa nečejo o ničem nič slišati.

Začeli bodo legati na vse štiri vetrove, kako se jim godi, kako jih mi žive strašno

deremo itd. Saj so tudi Hohenwartovo vlado vedno imenovali le „schreckensherrschaft“, čeravno je Hohenwart s to sodrigo še predober bil. Tako čitamo tudi zdaj že po teh časnikih, da je nemški rod v Avstriji v nevarnosti, da se bliža fevdalizem in vsemogočaost duhovščine, kmalo bi rekli, da mislimo tlako in desetino zopet vpeljati ter vse liberalce požgati, kakor so požigali copernice v srednjem veku. Očitnega boja v parlamentu se ne bojimo, tam se resnica ne more tako pačiti; pa bojimo se nasledkov, ki jih bodo povzročile take pisarije po Evropi, posebno po Nemčiji, kajti tam jim bodo morda ras verjeli.

Te laži je treba paralizirati, in zato bo potrebno, razjasniti nemškim, francoskim in angleškim časopisom, kako stvari pri nas stojé (Rusi so sami dosti dobro podučeni o naših zadevah).

Tudi bo morda potrebno, ustanoviti na Dunaji en velik časnik, kateri bo izražal mnenje večine prihodnjega državnega zbora ter paraliziral ustavaške liste na zunaj in na znotraj. Laž ima kratke noge, zato bo tudi svet kmalo spoznal, kdo je v pravici, in kdo se dela zatiranega, samo za to, ker se mu je vzela vlada, za katero sposoben ni bil, kakor je dokazal po osemnajstletnem slabem gospodarstvu.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 8. julija.

● **srečnih volitvah** naših v državni zbor čestita „Čech“ (XI, 150) ves vesel

Slovenem in pravi: „Kakor mrtvi Lazar odvrški nemškutarski pokrov vstal je s temi volitvami k svežemu novemu življenju narod Slovencev. Bratom našim Slovenem, kateri so na Kranjskem in Štajarskem na tako slavni način branili čast in prospeh slovenskega imena, spodobi se najviše priznavanje vseh njihovih spojencev. Oni so sprejeli najbolj ljute bitke proti podkupljivemu nemškutarstvu in odnašajo sedaj z bojišča najkrasnejše trofeje. Volitve tu dokončane spričujejo, da je dozorelo poslednjič sadje blage in požrtvovalne delavnosti domoljubov slovenskih in da je brez vspeha ostalo vse nasilje nemčursko za ponemčenje dežel slovenskih.“

Iz **Koroške** dobili smo, kakor navadno, žalostno poročilo. Oba naša kandidata sta propadla, Einspieler samo za 13 glasov. To je pa zato, ker je v obeh volilnih okrajih nekoliko Nemcev primešanih Slovenem, pri celovško-velikovškem je feldkirchenski čisto nemški okraj, s Slovenci v rožni dolini pa so združeni Nemci okoli Beljaka. Naj bi se raje vsi koroški Slovenci združili v en sam okraj, kajti bolje, da imajo vsaj jednega gotovega poslanca, nego dva negotova. Ker koroški Slovenci zopet ne bodo zastopani v državnem zboru, treba je, da se drugi slovenski poslanci zanje potegujejo.

Koroška je v narodnem oziru silno zanemarjena, in treba bo, da se kaj stori za probudo narodne zavesti, kajti da bi Nemcem kar meni nič tebi nič prepustili v tlačenje in ponemčenje 120.000 naših rojakov, Slovencev, tega menda vendar nihče ne bo nasvetoval.

Ljubljanske slike.

Gospodična (*papilio vel domincula*).

(Dalje.)

Iz dosedaj rečenega je nekoliko že razvidno, da je gospodična prva skrb kultiviranja telesa, zato se od 12. do 15. leta dela vsaj 16 let staro in ker v teh letih še nima za zrelega dekleta primerne obilnosti, si jo zna pridobiti na umetni način, pavola, iglice, razne cunje so dobra podloga, ravno tako se odvadi drobne otročje hoje in privadi bolj lene ali pa poskočne odraščeni.

Pod vratom mora biti vsaj za pedenj gole kože videti (zarobljeni kmet pravi temu „gosi kazati“) in da dobi koža pravo, nježno, leskečo barvo ter potrebno voljnost, se rabijo razne pomade, šminke, dišeče vode in mila (žajfa). Da ne ogori po solncu ali vetru, varuje obraz in kar je drugje golega s solničnikom, roke pa z rokavicami in s tem, da se ogiblje vsakega dela z njimi izvzemši igranje na glasoviru in še druge igrače, s katerimi se preganja čas, a ne pomaže in ne strdi koža. Roke se obrabljajo kolikor mogoče majhne, prav tako tudi noge, ki tiče v preozkih čevljičkih s peto proti sredi pomaknjeno, da je spredej

noga manjša in krajša videti. Okrog ledij je život kakor pri mravlji stisnen, da se znotraj lahko rebra drugo ob drugo drgnejo in je sapa silno kratka; s tem se doseže večja obilnost života spodej in zgorej in krilo ne dela gubá. Tako oklenjena in preprežena hodi okoli, le domá, kedar je med svojimi in jej ni treba nič kazati, nič skrivati, se telo oprostí vseh vezi in je naravno, kolikor ga vedno trpinčenje in vravnavanje ni skazilo, in takrat je vsa drugačna nego si jo zunaj videl, kar vstrašil se boš premembe.

Ali je tako telo zdravo? Ne! Kakor je njen značaj poln razvad, tako je njeno telo polno raznih slabosti. Škoduje jej vsaka sapica, vsak prepil, ne prenese ne vročine ne mraza, sploh nobene nadloge, ki obiskujejo človeka. Dokler še ni omožena, skriva to kolikor mogoče, komaj pa pride k možu, je že zdravnik v hiši vsakdanji gost in lekarna (apoteka) stane toliko ko kuhinja. Le poglej ono blede, vpadlo mlado gospó, ki se komaj premika in kateri ni nobena reč všeč! Ali je podobna še kaj tisti krasni gospodični, ktere lepoto je pred par letmi pol mesta občudovalo, pol pa zavidalo, ki je bila po vseh plesih krajčica? Tlesnil boš z rokami in rekel: „to ni

mogoče, da bi bila ta tista.“ Poglej dalje ono že starejšo, a vendar še mlado lepo, ponosno gospo. Ta ni vpadla, nasprotno bi rekel, da je še gorša postala, ali poglej njene otroke. Vsi so kakor preslice tanjki, na dolgih nogah kakor štorklje, suhi in zeleni kakor smrt. Ali misliš, da so take stvari za dolgo življenje, ne gleda li jetika že zdaj iz njih? In če bodo živele, svojega življenja ne bodo mogle biti vesele, tudi človeštvu ne bodo za nobeno rabo. O drugih se zopet vé, da jej vsi otroci kmalu po porodu pomrjo ali še celó mrtvi na svet pridejo. Ali pravi jej kolikor hočeš, da so to le nasledki napak dekliških let, verjela ti ne bo.

Zakaj se tako pogosto zgodi, da se Ljubljanci ženijo drugje in celó na kmetih, čeravno je v Ljubljani lepih in še celó premožnih gosposkih deklet v obilnosti na izbir? Zato, ker vidijo britke skušnje pri drugih, ki so namesto lepe, trdne, zdrave žene dobili v hišo bolnika — morda še celó neozdravljivega ne glede na druge napake. In tako gospodična sama najbolje skrbi po svoji duševni in telesni odgoji, da te vrste cvetic ne zmanjka, marveč jih je še čedalje več.

Izjeme so tudi tu, kakor povsod, tudi iz ljubljanske gospodične utegne postati zvesta

Ustavoverci so na Koroškem pa vendar en sedež zgubili, voljen je namreč v Št. Vidu konservativni kmečki kandidat Otitsch proti liberalcu Hochku.

Naša stranka je pridobila tudi na **Tirolskem** en sedež: v mestih Bozen in Meran je voljen federalist Giovanelli protiliberalnemu kandidatu. V Inomostu in Bregencu so se liberalci s težko mujo še obdržali; veliko posestvo na Tirolskem pa bo letos bržkone federaliste volilo.

V **Trstu** so lahoni strašno agitirali, da bi bil izvoljen garibaldinec Mauroner namesto Nabergoja, pa vse agitiranje lahomom ni nič koristilo, Nabergoj je bil izvoljen.

Razni listi že računajo, koliko bo v prihodnjem državnem zboru liberalcev in koliko federalistov. Stara „Preša“ je izračunila, da je dozdej voljenih 151 centralistov in 133 federalistov. Pa na ta račun se prav nič ni zanašati, kajti ona šteje na prim. laška katolika Hipolitija in Gentilija za ustavoverca, ravno tako Žvegljina, Winklerja itd. Kako podučeni so dunajski listi, to je pokazal najbolje dunajski „Tagblatt“, ki našteva samo dva Slovence, Vošnjaka in Hermana, vse na Kranjskem voljene Slovence pa všteta med nemške konservativce! „Narodni listi“ menijo, da bo naša stranka za nekaj glasov večine imela; „Epoche“ pa sodi, da bodo ustavoverci za kakih deset glasov v večini ostali. Eno pa je brezdvombeno, namreč, da ima vlada po teh volitvah odločitev in večino v roki: kamor bo ona migula, tje bodo stopili vsi omahljivi in vladni možje, kakor velikoposestniki, Winkler, Žveglj, Tomažuk, Wagner itd. Kar bo vlada hotela, to se bo tedaj sklenilo.

Veliko posestvo v **dolenji Avstriji** volilo je 5 liberalcev in 3 konservativce, tedaj smo zopet za 3 glasove na boljsem. Dalmacija bo najbrže same federaliste in Slovence na Dunaj poslala.

Vnanje države.

Dne 3. julija, ravno 13. leto po bitki pri Kraljevem gradu, je nemško-liberalna stranka na **Nemškem** razpadla in razpršila se, vlado pa so prevzeli katoliki in konservativni protestanti. Ministri Falk, Hobrecht in Friedenthal so odstopili. To je tisti Falk, ki je v svojo

čas s takim veseljem duhovščino preganjal, in ki so mu vsi brezverci, freimaureri in judje tako slavo peli. Sic transit gloria mundi!

Francoski list „Soleil“ obžaluje sedajno neslogo in zdražbo med francoskim narodom, ki ga bo pritirala do pogube. „Vsi narodi, pravi list, se bodo okoristili iz turške dedščine, samo Francozi ne bodo nič dobili, ker se med sabo prepirajo, namesto da bi složno in krepko na zunaj delovali.“

Izvirni dopisi.

Iz Dolenjskega, 3. julija. — y. — Pred nekoliko tedni dobil je zvonik novomeške stolne cerkve novo bakreno krilo in nov zlatá blišč križ, ki je v resnici ponos in kinč cerkvi ter kaže, kako dobrega in skrbnega pastirja ima Novomesto v prečast. g. proštu. Starosti že potrj je g. prošt še vedno poln srčnosti in gorečnosti za čast božjo, lepšanje božje hiše in povikšanje katoliške cerkve. Z mirno, veselo vestjo smé moliti pri sv. maši: „Dilexi decorem domus tuae“, in to bo njemu v slavo dragoceni križ pričal še poznim potomcem. — Naši vojaki so zasedli Bosno in Hercegovino ter za vselej strli turško silo, in glej! križ se je zasvetil na visokem zvoniku — v spomin in znamenje zmage nad nečloveškim Turkom, ki je nekajpustošil dolenjske kraje in krvoločno moril krščanske Slovence. Kaj nam pa te dneve oznanuje? Slavno zmago nad našimi turkoljubi pri volitvah! Dolenjci, spoznavši lažnjive obljube krajskih nemčurjev, premagali so z močjo edinosti in mečem ljubezni do vere, cesarja in doma, posekali nemčurskega zmaja v dveh volitvenih borbah. Slava jim! Srcé vsakega rodoljuba veseli se te nepozabljive zmage!

Kako pa nemčurji? Pobiti korakajo po slovenskih ulicah dolenjskih mest in sramote ne upajo pogledati narodnjaka. Poskrijejo naj se, da jih več ne bo na dan! kajti sprejeli so za kandidata Kromerja, trdega birokrata in zagrizenega sovražnika slovenskega naroda. Kromer je, kakor nemčurski Schönerer v zadnjem državnem zboru, že l. 1865 v nekem kraju izrazil misel — ali menda tudi svojo željo —, da ima biti naša lepa dežela v ne-

kaj letih kos pruske pikelhavbe in tudi Trst z okolico. To človeče so upali si voliti naši c. k. uradniki, katerih skrb naj bi bila vselej delati za blagor našemu cesarstvu in korist narodu, kterega žulji jih redijo. Še v onih časih, ko so uradniki in duhovni v lepi edinosti med seboj živeli, znal je stari Kromer sumičiti duhovščino pred priprostimi ljudmi, ker ga je menda zbadala njena veljava. In sedaj, ko smo mislili, da v starosti premišljuje svoje nekdanje grehe, obsedel ga je zopet duh razpore in sovraštva proti narodu.

Iz Trebnjega, 2. julija. Lipe so začele zastave poganjati; tista, izpod ktere je na krstni dan žužemberški župan zaradi svojega res ostudnega, še za navadnega pobalina ne kaj častnega obnašanja izbacjen biti moral, je kar pretečeno noč veliko trobojnico pognala, ktera danes visoko nad vršičkom ponosno v vetru plapola. Sinoči namreč je obhajala vesela družba domorodcev prav kratkočasen večer radujoča se, da se je vendar enkrat že napad tujcev otresel tudi po trgih in mestih. Pelo in nazdravljalo se je raznovrstno. Največ smeha vzbujal je slovesni obhod z grabljami in drugo šaro, kateri ni bil vstaviti, ko padejo štirje čvrsti korenjaki nad grablje, da bi jih zlomili, a dolgo so se morali vpirati, da se jim je to posrečilo, kajti bile so res iz trdega prav subega lesa. Na besede: „te proklete grablje“ se vendar posreči jim priti do živega in brž so v drobnih kosih ležale.

Grablje Trebanjci dobro pomnijo in imajo korajžo na nje. Takrat, ko je bil Dežman v tem okraji izvoljen za poslanca, pripelje nek muhast človek k vozu, v katerem bi se bil izvoljeni mož peljati imel, fine grablje, da bi jih tako sabo v Ljubljano pripeljal.

Dokaj ploska vzbudila je tudi železnica, ktero tukajšnji fantje prav izvrstno napraviti znajo. Kdor jo sliši, mora se v resnici čuditi, kako se natanjko posnema drdranje hlapona, je pa tudi lahko prav hitro v Ljubljani in nazaj z majhnimi stroški, če le železniško osebstvo pri volji dobi.

Enake veselice pri takih priložnostih jako narodnega duha vzbujajo in niso brez pomena.

Iz Postojne, 3. junija. Čast Postojne

soproga, dobra ženka in gospodinja možu in skrbna mati otrokom, o čemer imamo nekoliko lepih izgledov; kakor je namreč mogoče terno zadeti v loteriji, tako je mogoče med ljubljanskimi gospodičnami najti dobro družico za življenje. Naj se toraj snubači ne ostrašijo po tej sliki gospodične, marveč naj le iščejo, se bo že še kaj prida našlo za nje kje, to vé pisatelj teh vrstic iz lastne skušnje.

V besedi „gospodična“ si misli svet splošno mlado, lepo, zapeljivo bitje, ki je zmožno mlademu in staremu glavo zmešati. Ali ta misel je ravno tako napačna, kakor ona, da mora vsak grof bogatija biti. Dobiš grofa v oguljeni revni obleki in s prazno možnjo, ravno tako „gospodično“ staro, velo, škrbasto, opravljivo, hudobno, da kar pred njo bežiš. Nekatera je pa tudi pobožna, dobrotljiva, ali pa usmiljenja vredna sirota. Takí pravi ljudstvo „stara frajla“, naj jo tudi mi nekoliko natančneje ogledamo.

Kakor vsaka reč na svetu, se tudi „stara gospodična“ razloči v dobro in hudo. Ker pa ne prvo ne drugo nobena ni morala postati brezpogojno, ampak so jo potem okoliščine zavile na to ali ono pot, je treba seči v nje preteklost nazaj do mladih nog.

Rodila se je tudi ona za svet s polno pravico do vživanja vsega, kar zemlja more

dati prebivalcem svojim. Ali stvarniku se ni zdelo primerno dati jej lepo unanost, zato je bila mladost njena pusta, le mati, če jo je poznala, jo je še ljubila ali pa tudi ne. Tako je dorastla brez vse ljubezni, srce se jej je napolnilo z grenkoto, mesto blagega čutja se je naselila v njej zavidnost, črna nevoščljivost, ker je videla krog sebe ljubezen deliti le drugim, nji pa ne. Koliko noči je prečula, koliko solza pretočila zato! Ali ni imela ona ravno toliko pravice do veselja življenja, kakor njene tovaršice in sestre? Ali je njeno srcé drugačno, manj občutljivo, manj prijateljstva, ljubezni željno, ko srca teh? Kak razloček je toraj med njimi in njo, da jo tako v nemar puščajo in nalašč prezirajo ali celo zaničujejo in žalijo? Nič drugega, ko da je njeno srce zavito v manj lepo ali celo grdo in skaženo telesno obliko. Je pa li ona tega kriva? In da so njene tovaršice lepše telesne postave, je li to njihova zasluga? Ali se jej toraj ne godi očitna, nezasluzena krivica? — Nasledek tega razmišljanja je ta, da začne črtiti najprej vse srčnejše sovrstnice, potem pa ves svet, na katerem se godi toliko krivice nedolžnim. Marsiktera začne potem iskati pomoči v veri, se odpové popolnoma takemu veselju svetá, v kakoršnem se zibljejo druge njene starosti, in se loti kaj

drugega, za kar ni treba telesne lepote. Tako postane srečna po svojem, ker na svetu je sreče zadosti za vsakega. Marsiktera se pa vendar še vpreže v zakonski jarm, k čemur jej pomaga ali premoženje ali pa blage duševne lastnosti. Nektera pa ne postane ne to ne ono, ampak se stara in stara drugemu svetu za nadlogo in nadlego, škodo in pohujšanje in o taki se mora na glavo postaviti modrega Sokrata izrek: „lepa duša v lepem telesu.“ Sokrat je pri svoji Ksantipi skusil le slabo in ker je bila hudobna in grda, si je mislil, da ženska, če je lepa, mora tudi dobra biti. Morda je bila pa Ksantipa zato tako huda, ker se je Sokrat pečal več z modrostjo, ko ž njo.

Druga vrsta „stare gospodične“ ni iz takega tista. Rojena je bila od boljših starišev, obdarjena z vsemi pridevki telesne lepote, morda še celo preveč lepa, odgojena z vso skrbnostjo. Mladost njena je bila morda še celo prebogata ljubezni, verjela je vročim prisegam zapeljivca in padla — morda ravno vsled preplitve verske odgoje — padla je za zmiraj. Zapeljivec, poteptavši nježno cvetico, se je odtegnil, morda svojo pregreho popravil z denarjem, potem pa vzel drugo. Revica je za njim plakala, žalovala, jela sovražiti ves hudobni moški svet in — postala pri tem stara, od-

je rešena! smo si mislili rodoljubi, ko smo se v pondeljek po dokončani volitvi prepričali, da je zmaga naša. Akoravno smo komaj zmagali, je vendar že to velikansk napredek, ako se pomisli, da je, kakor so domačini pravili, pred šestimi leti za državni zbor nemčurski kandidat dobil 62 glasov, narodni pa samo 4.

Tukaj je sicer zdrava, čista sapa v zraku, ali bilo je veliko nezdravih predsodkov in temnih misli o Slovencih pri tukajšnjem priprostem prebivalstvu. Nemčurski agitatorji — oseb nočem imenovati — so pri pretečenih volitvah toliko blata nametali na Slovence, da ga je bilo dovolj ves teden kidati iz narodne stranke. Čudno in nerazumljivo se mi je zdelo pred dvema leti, da so se volitve za deželni zbor tako sramotno končale. Zvedelo se je sedaj: več volilcev in poštenih mož je reklo: „bili smo preslepljeni, slišali smo samo zabavljanje zoper Slovence, ali da bi nas bil kedo podučil, zakaj da gre, ga ni bilo.“

Vtepli so bili ljudem v glavo, da slovenski poslanci nič ne opravijo na Dunaji ali pri vladi, da so cesarjevi nasprotniki. Posebno pa so slepili ljudi s šolo rekoč: „Slovenci nočejo nobene nemške besede slišati in otroci se ne bodo ničesar naučili, dokler bodo v njihovih rokah šole.“ To so bile limance, s katerimi so nasprotniki poprej lovili glasove. Pred vsem je bilo tedaj potrebno te temne oblake iz glav razpediti in povedati, da gre za domače pravice, za blagostanje domače dežele. Razložiti je bilo potreba, da, ako bi nasprotnim kandidatom dali glasove, bi bili podobni revnemu pa neumnemu gospodarju, kateri ne bi hotel popraviti svoje slabe kočje, pa bi kamenje vozil sosedu, kateri ima že lepo hišo, da bi ta sozidal palačo; ali pa da bi bili enaki onemu, kdor bi za druge pogačo pekel, sam pa črni kruh jedel. Ovreči so se morali vsi taki in enaki krivi zapopadki in včasih tudi reči, da poslanec mora biti tudi dober katoličan. In to je v resnici izdalo.

Možje, kateri so bili tako podučeni, akoravno so pri prejšnjih volitvah glasovali za nasprotnega kandidata, se niso dali sedaj nikakor preslepiti ter tudi niso hoteli iti v krčme, kjer se je delalo za nemčursko stranko. Vse prigovarjanje od nasprotnikov je bilo za-

trgane in pomendrane cvetlice ni pobral nobeden, ne star ne mlad, čeravno je morda — zadušivši prvo ljubezen — željno se ozirala po njem. Živa ne more iti pod zemljo, čeravno je, oropana deviške časti, morda na to res mislila, zato se, ako nima premoženja, ob katerem bi zamogla brez dela živeti, slednjič loti kacega koristnega dela, pri katerem si služi živež in preiščuje preteklost.

Tretja vrsta je podobna tistemu gostu, ki je tako dolgo ugibal, ktera jed bi bila najboljša, da mu je strežaj nazadnje, ko mu ni bila nobena všeč, rekel: „zdaj pa nimamo nobene več.“ — „Pa prinesi nazaj izmed prejšnjih kterokoli“ — reče gost. „So že vse drugi pojedli, ker jih vi niste marali“ — odgovori strežaj in zbirčen gost je moral lačen vstati od mize.

Gospodična te vrste je bila lepa, krasna, tako da se sama sebe ali pa je mati nikomur privoščila ni; morda je bila pri tem še bogata, toraj vsakako opravičena izbirati si ženina. Prišlo jih je bilo veliko, morda celo preveč, a nobeden ni bil tak, kakor oni „Kuno“, „Robert“, „Siegfried“ itd., ktere si je po branji nemških romanov naslikala v svoji domišljiji. Brala je veliko, brala je o nemških vitezi, ki so za svojo izvoljeno pol svetá obletali, dvema tretjinama se zamerili in zadnjo tretjino v dvoboji pobili,

stonj. Eden je rekel agitatorju: „Gospod doktor, kako hočem z nemci glasovati, ko sam nemški ne znam, sedaj pa vi enkrat z nami bodite in postanite Slovenec“; drugi je odgovoril: „s Prusi ne bom jaz nikdar“; tretji je zavrnil: jaz ne potrebujem nobenega inštruktorja.“ Ti so bili tudi zvesti, da so prišli k volitvi. Drugi pa, ki so bili že obljubili glasove nemčurskim agitatorjem, podučeni in spoznavši resnico, niso prišli k volitvi.

Vedelo se je, da bodo narodni vradniki vsi za narodnega kandidata glasovali; večina ohkanh domačinov in še celo par kazincev so tudi sprevideli, da je Vesteneck ničla proti dr. Poklukarju.

Samo peščica „ustavoverno“ mislečih uradnikov, stiri krčmarji, ljudje, ki so iz raznih vzrokov v dr. Deu-ovih rokah, in pa še nekteri, ki niso bili vredni poduka, so ostali tevtonskega mišljenja. Tako so tedaj stale „šance“ in v soboto opoldan se je že vedelo, da smo narodnjaki v večini.

Ko so se v soboto volilni listi razdelili, so nasprotniki hiteli pobrat liste, da so jim zapisali ná-nje Vestenecka; pri tej priložnosti se je pač marsikaj zgodilo, kar jim ni nikakor v čast, in škoda za prostor v časniku. V nedeljo zjutraj je pa še enkrat vse strune napel v Postojno iz tujega prišli „starisovdat“, Deu-ov pisar in krčmar Usar. Vabil je namreč nekda preslepljene ali sedaj dobro podučene volilce k sebi, pa zastonj, akoravno je po nektere po dvakrat ali trikrat poslal. Ker so volilci se ogibali nalašč njegove gostilne, je s svojim neestetičnim petjem in zabavljanjem na narodnjake pridobil za 2 sodčka piva cel dan — en cel glas.

Akoravno so bili v nedeljo opoldne nemčurji, da bi bolj volilce begali, zagnali glas, da imajo že 60 volilnih listkov v roci, tega nisem mogel verjeti in sem si mislil: „ljudem so se že toliko oči odprle, da jim jih v dvajsetih letih ne bo mogel nobeden „fijakar“ ali „šribar“, zatisniti.“ In tako se je tudi pokazalo pri volitvi. Zmagali smo narodnjaki. Bili bi lahko še z višo večino, pa več zanesljivih je sicer nerado pa vendar moralo iti na ljubljanski somenj. Še zadnji trenutek, ko smo bili že na volilnem prostoru, so nemčurji ne-

potem pa prišli in pobili še zmaja, ki je stražil jo; kdor pa ni bil že tako velikansk junak, je vsaj čez trojno zidovje in štiri nadstropje visoko splezal po vrvi, da je v zidovji zaprto svojo odnesel in pobil celo očeta in mater njeno, če sta mu sledila na begu.

Tako se je zgodilo, da je ta naša gospica, če je tudi v kaki komaj osem čevljev visoki sobi, vendar mislila, da je v kakem gradu zaprta in da mora po njo priti kak vitez, grof ali vsaj bogatin, da jo reši samskega stanu ter povzdigne k sebi. Morda jej res ni manjkalo snubačev, a nobeden ni bil jej po volji, čakala je zmiraj še svojega „viteza“, čakala ga je tako dolgo, da ga ni bilo. Ko ste ona in mama obupali nad tem, da bi še prišel, ni več sedela v „gradu“ in čakala odrešenika, ampak šla je sama na lov, jela se prikupljati tistim, o katerih je vedela, da so nekda za njo hodili in morda celo snubili jo, a njeni žareči pogledi se niso prijeli nikogar, vsak je bil kakor moker „cunder“, kterega se ne prime nobena iskra, če še tako hudo ob kamen krešeš. Kako dober bi jej bil zdaj najzaničevanejši, ki se je kdaj okoli nje smukal! Ali skoro vsak je že oženjen in kdor ni, na njo gotovo ne misli. (Dalje prih.)

kemu naših volilcev, kakor je sam rekel, obljubili petak in ga res preslepili, da je zbrisal zapisano ime dr. Poklukarjevo, in — čujte, nek davkarski praktikant (iz usmiljenja nočem izdati njegovo ime) v c. kr. kanceliji — je zapisal Vestenek-a. Komisija bi bila morala ta glas zavreči, ali ker je bila postavljena iz nasprotnne stanke, sta oba narodnjaka zastonj oporekala. G. Daxat je zahteval, da se to zabilježi v protokol, g. Vičič pa jih je prav dobro podražil rekoč: „še en petak nam dajte, pa ga vam prepustimo.“ Ker je bila večina na naši strani, se nismo hoteli več prepirati, ampak smo rajši na glas zaklicali: „Bog živi Slovence! čast Postojne je rešena!“

Ko smo iz telegramov od družih mest in trgov poslanih zvedeli, da ima g. dr. Poklukar že 21 glasov več kakor g. Vesteneck, smo bili že opoldne resnične zmage skoraj gotovi, akoravno še nismo imeli sporočila iz Kranja, kjer ima že od nekda slovenski sokol nemčurskega jastreba v svoji oblasti in že od nekda slovenski duh mogočno k tlam nemčursko moro tlači. Ko smo pa ob 6. uri popoldne dobili od g. dr. Bleiweisa telegram o splošni zmagi vseh treh slovenskih kandidatov, se je ta vesela vest kmalu raznesla po vsem trgu. Veselje je bilo nepopisljivo.

Sklenilo se je, da se mora ta radost dostojno izraziti in očitno pokazati. Bilo je v 5 minutah dovolj goldinarjev za večerno godbo. Ko se noč stori, ob 9. uri, se zasliši pred c. k. glavarstvo in mogočni: „bom, bombom“ in godci v polnem številu zagodejo cesarsko himno in cesarski marš, potem pa po vsej Postojni gori in doli: „Naprej zastava slave!“

Ker so tudi železniški vradniki, vkljub vsemu nasprotnemu nadlegovanju, dali 3 glasove narodnemu kandidatu, je šla godba z obilnim spremstvom, ktero se seveda ni moglo zdržati živijo-klicev, na kolodvor in od tamkaj zopet pred c. k. glavarstvo, kjer se je narodna svečanost končala zopet s cesarsko himno in navdušenimi: „Živili Slovenci!“

Bil je lep večer, svitla noč, pozabljen ves trud. Zbudili ste si mi dve želji. Prva, da bi izvoljeni poslanci v vsakem oziru zastopali svoj narod in se srčno potegovali za njegove pravice, narodne in katoliške. Druga želja je bila, da bi kmalu ves slovenski narod in vrh tega še njegovi nasprotniki spoznali:

Biti slovenske krvi
Bodi Slovencu ponos!

Izza svete gore, (na Goriškem) začetkom julija. (Po volitvah). Lepe besede: inteligenca, disciplina, značajnost, čast, in tem podobne so se premetavale sem in tje; slednjič pak so „uzbujeni“ in „zavedni“ volilci kmečkih občin dali čez polovico glasov gosp. Winklerju. Za Boga! kako to? Govori se, da ena stranka je bila dobro „disciplinirana“, druga pak se je dala „slepo voditi“. Iz tega razmerja so tretji preračunili, da g. Winklerju poslanstvo ne more oditi. Vrh tega se gosp. Tonkli ni vsiloval, a gosp. Povše močno zameril z načinom delovanja za poslanstvo potem, ko se je že v listu do „Slovenčevega“ vrednika, v „Soči“ in v pismu do podpredsednika „Sloge“ prvič političnemu delovanju, drugič pa tudi kandidaturi odpovedal. Pa o tem molčimo zdaj, čas je, da se razburjeni duhovi zopet pomirijo.

„Pa zakaj ste volili Winklerja?“ Da o njegovih starih prijateljih molčim, rečem: prav iz tistega uzroka, kakor Ljubljanci viteza Schneid-Treuenfeldskega. Za g. Winklerja so se volilci toliko lože zedinili, ker ni več uradnik, kakor je bil pred šestimi leti, — ker ni

prav za prav vladen kandidat, kakor tudi grof Hohenwart, vitez Schneid, če tudi prijatelja Taaffeju, vendar nista vladna kandidata. Vrh tega gosp. Winkler ni še nikomur nič žalega storil, pač pa že marsikaj koristnega, kjerkoli je mogel. Tudi Slovenec je po duhu in krvi. „Prokletih grabelj“ ni imel še v rokah in njegova značajnost daje upanje, da ostane vedno zvest sin Slovenije. Uajemno z drugimi slovenskimi poslanci res ni postopal, ker mu je bilo vedno bolj pri srcu koristolovje nego principi in ideali, vendar je goriškim Slovencem že mnogo mnogo koristil, glede prihodnosti pa vsak kandidat dobro obeta in govori o sebi; gospod Winkler ni družega rekel, nego: „ostanem vedno naše ljube domovine in našega naroda zvest sin“. No, pri tem naj ostane in potem nam morda ne bo treba žalovati, da nas on zastopa v državnem zboru. *)

Domače novice.

V Ljubljani, 8. julija.

(Volitev državnega poslanca za tržaško okolico) se je v nedeljo vršila prav živahno, boj je bil hud, a slednjič je vendar zmagal dosedanji poslanec gospod J. Naberger z 1572 proti 312 glasovi.

(Stremayer) je pri ožji volitvi proti Maggu v Lipnici propadel za 73 glasov.

(Na Koroškem) sta, kakor obširneje poročamo že v političnem pregledu današnjega lista, propadla oba kandidata slovenskih okrajev, gg. Einspieler in Neste. Koroški Slovenci so pač še daleč za drugimi, ker se svojih pravic tako malo zavedajo.

(Na gimnazijo novomeško) je v nedeljo odšel ljubljanski ravnatelj g. Jak. Smolej, da vodi ondi godno preskušnjo. — Na realki v Ljubljani se godi te dni pod vodstvom g. nadzornika dr. Zindlerja, in konec tedna se prične na gimnaziji. — Čedalje bolj se kaže potreba, da se ustanovite v središču Slovenije dve gimnaziji, ena čisto slovenska in ena nemška. Koliko bi se privarovalo v učnih pripomočkih bodisi glede ved katerih koli, in koliko težavam bi se v okom prišlo pri dijaki slovenskih nasproti celo tujim profesorjem! — Ker se vremena Slovincem jasniijo, in ker je na svetlobi pripravna Hrvatska slovnica za Slovence, se menda pač ne bodo mudili narodni profesorji, da nasvetujejo in zahtevajo, naj se prične vsaj prosto na tukajšnji gimnaziji poduk v hrvatsko-srbskem jeziku, kakor je v smislu naučnega načrta, se je pred nekaj leti že godilo, in se oziroma na ožo vzajemnost slovausko na jugu živo priporoča; sicer bi morali dijaci sami koledovati, da dosežejo, česar jim je po sedanjih razmerah jako potrebno.

(Ljudska veselica v Šiški) vršila se je v nedeljo pri ogromni vdeležbi v najlepšem redu. Vreme je sicer ves dan strašilo in se spreminjalo, vendar je bilo v Šiški ljudi na stotine in tisoče. Došli so iz Ljubljane sokolci in deputacija pevcev z zastavama, mnogi odlični domoljubi. Pri blagoslovljenji nove

*) Ta dopis smo sprejeli, ker je tudi naša želja, da bi se razburjeni duhovi na Goriškem pomirili. Saj Goričani za svojega poslanca v državnem zboru niso dobili kakega nemčurja ali lahona, tudi ne brezverca in novega liberalca, katerih smo se vsi mi drugi Slovenci braniti morali. Mi na Kranjskem n. p. smo zelo veseli, da je nemčurska večina velikega posestva volila dva tako pohlevna moža, kakor sta baron Žvegelj in Taufferer. Le gadov se je bati, kakoršnih imajo drugi „Slovenci“ le še preveč. Vredn.

zastave šiškarske čitalnice je gosp. Kljun v daljšem govoru razložil pomen zastave in dolžnosti domoljuba. Potem se je godlo, popevalo, plesalo, deklamovalo itd. Vse je bilo dobre volje. Najbolj se je dopadala pesem „Roža“ od Ipvavca, ki jo je pel mešani zbor. Na večer spremili so nas narodni Šiškarji z godbo in zastavo do Kozlerja.

(V „Tagblattu“) se volilni valovi še niso poglobili, ampak še prav močno pluskajo ob bregovje in se penijo. Ni čuda! Med osmimi sedeži v državnem zboru zgubiti na enkrat štiri, ali marveč vse, to naj prenese kdo drugi, ne pa pod skrbnim varstvom vlade „srtljana“ nemčurska stranka, ki je pa zdaj enkrat bila postavljena na lastne noge. Mi na vse to razsajanje ne odgovarjamo družega, kakor to, da smo v Ljubljani, kakor povsod drugod, zmagali z lastno močjo, ne s pomočjo uradnikov, kajti štenje glasov je pokazalo, da je v Ljubljani največ (dve tretjini) glasov od uradnikov, profesorjev, učiteljev in penzionistev dobil — Dežman. Drugemu zabavljanju ne bomo odgovarjali ničesar, ker se nam ne zdi vredno. Naj se „Tagblatt“ vsede na oster kol, pa ga bo kmalu jeza minula.

(Hradeckijev most.) Tri tedne so potrebovali, da so ga razdrli, zdaj bodo zopet tri tedne popravljali ga; če človek memo gre, ne vidi navadno nič delavcev tam, — „nur schön gemüthlich,“ saj se ne mudi, ka-li?

(Dežmana) je zadnji sijajni propad njegov tako hudo razburil, da je še zdaj ves zmešan in v svojem listu „Tagblattu“ strastno okoli sebe maha in vdriha po stari navadi po vsem, kar mu na pot pride ali o čemer misli, da je krivo njegovega propada. Mi mislimo, da bo ta vtrjeni renegat, ki je že na vsako vreme in na vse vetrove navajen, tudi to bolezen srečno prestal, kakor je že marsiktero. Zdaj se zgovarja s tem, da ni hrepenel po državnem poslanstvu, marveč za Ljubljano oglasil se še le — pa prav nerad in le vsled ličnih prošinj njegove stranke — ko se je dr. Schaffer kandidaturi odpovedal. Nam je pa vsa ta spletkarstva nekoliko bolj znana, reč je namreč taka-le: Ko je Dežman sprevidel, da ga Dolenjci ne marajo več in da tudi po drugih mestih kandidirati mu ni varno, na veliko posestvo se pa ni mogel zanašati, je prignal svojega političnega učenca dr. Schafferja k temu, da mu je prepustil Ljubljano, ki se je zavoljo obilnega mameluštva in uradnikov mu še najvarnejša zdela. Dr. Schaffer, ki ima za ves svoj politični renomé zahvaliti se Dežmanu, je svojemu mojstru storil to ljubav in odpovedal se kandidaturi — „zavoljo bolehnosti“, čeravno je zdaj bolj zdrav od Dežmana. Ko smo narodnjaki postavili svojega kandidata in je Dežman videl, da bo propadel, se je jezil nad dr. Schafferjem, češ, da ga je on spravil v to blamažo. Ali kaj more Schaffer za to? On je vstregel svojemu mojstru in žanje za to ljubav še črno nehvaležnost. To — to bo pravo, ne pa ono, s čemer Dežman beli svojo blamažo.

(Vreme) se je bilo nagloma presukalo tako, da je vročina od 32 padla na 12 stopinj. V nedeljo ob eni popoldne je vsula se nad Ljubljano gosta toča, ki pa hvala Bogu ni naredila veliko škode, ker je bila predrobna, čeravno se je vsula tako gosto, da je bilo videti jo tu pa tam na kupih že zvečer. Po višjih krajih, posebno po planinah, je padel v soboto sneg, prijatelj, ki je bil oni teden na sv. Višarjih, nam je pravil, da ga je tam sneg vsega pobelil. Res čudne prikazni za mesec julij!

Razne reči.

— Iz Škofje Loke se nam poroča, da so tolovaji vlomili v dr. Kraussevo stanovanje v Gradu še predno je prišel domu, ter tam ga za vratmi čakali. Ko zvečer okoli enajstih pride domu, ga vdari tolovaj za vratmi čakajoč z železno iglo, kakoršne so za voz, po glavi, potem mu pobere ključa in poišče še tistega od sodnijske kase. To potem neso z grada in jo zunaj odpro. Vzeli so nekaj čez 600 gld. gotovine, hranilnične knjige pa vse pustili. Vse kaže, da so bili taki, katerim je bil ves grad znan. Sodnija dozdej neki še nima nobenega zanesljivega sledu hudodelnikov, vsaj še ni mogla nikogar prijeti. Dr. Krauss ima čepinjo prebito, k zavednosti je prišel, a težko da bi ostal živ. O dogodbi nima prav nobenega spomina.

— V Požunu (Pressburg) je z zadnjim junijem nagloma nehal izhajati vrli katoliški list „Das Recht“ po osemletnem obstanku, brž ko ne vsled pritiskovanja framasonskega, ktero je unstran Litave premogočno in sega že v to stran predrzno, česar nas Bog obvaruj!

— Iz Žaline se nam piše: V ponedeljek, 30. pr. m. okoli dveh popoldne nastal je (ne ve se kako) v Zagradcu poleg krškogrosupeljske ceste v žalski župniji hud požar, ki je pokončal 7 gospodarjem vsa poslopja, vse blago in 2 kravi, dvema pa gospodarska poslopja. Zavarovana sta bila le dva, in eden teh pri graški vzajemni zavarovalnici. Še večemu požaru morda cele vasi vbrani so prihiteli sosede, zlasti Višnjani s svojo brizgalnico, zarad česar jim bodi srčna zahvala. Požar je bil tolik, da ga je bojda čuvaj na ljubljanskem gradu naznanil in da je požarna straža do Rudnika prihitela, potem pa se zarad daljave vrnila. — Rešiti se ni dalo skoraj ničesar. Potreba je silna pri večini pogorelih.

— Huda nevihta. Dne 2. julija zvečer je bila po vipavski dolini huda nevihta, tresk in grom. Okoli 9. ure je tresčilo v eno hišo v Oseku pod Čavnom, ter je takoj ubilo pridnega hišnega gospodarja Jan. Balaliča pri ognjišču, njegovo ženo je pa omotilo, pa vendar upa še ozdraviti. Zapustil je ubogi revež, ki je nedavno prišel iz Hercegovine, 5 neprekrbljenih otrok. Zopet ena zgodba, ki nam pravi: „Bodite pripravljeni, ker ne veste ne dneva ne ure, kedaj Gospod po vas pride.“

Loterijske številke 5. julija.

V Gradcu: 64, 36, 33, 67, 39.

Na Dunsju: 7, 14, 70, 18, 23.

Listnica vredništva.

Čast. gosp. dopisniku „Z Goriškega“. Pač lahko smo se zamislili v Vaš položaj, vroki Vaše nevolje so tudi nam popolnoma jasni. Ali — ali valovi so se vlegli, kar je, to je, in zdaj se ne more še pozitivno reči, da je to slabo. Kar smo vsi drugi Slovenci obžalovali, je bil le preprič med kandidati, in prava je Vaša sodba o tem, da na Goriškem nekteri še niso zreli za politiko. Naj bo to, kar se je pripetilo, obojim nauk, da se bodo tudi te navadili ter zadušili osebne mržnje. Čeravno neradi — smo vendar Vaš dopis sklenili ohraniti le za se, ker se nam ne zdi primerno, po toči z vsemi zvonovi zvoniti; zdaj bi take reči utegnile duhove le še bolj razburiti, ne pa pomiriti in združiti jih k skupnemu, složnemu delovanju, kedar pride zopet čas za to. Vaše nazore vsakako čislamo in nadjamo se celó, da bodo prodrli, pa bolje in vspešneje se nam zdi ljudi spreobračati z lepo, nego s strogo besedo, t. j. s podučevanjem, ne pa z grajo. Menimo, da našo dobro voljo razumite in nam ne zamerite, da Vašega jedrnatega in za nektere bodočega dopisa ne tiskamo. V drugem pa lepa hvala za dozdajno krepko duševno podporo in prosimo še večkrat kaj-